

"הַשְׂרַח הַחֲלָבִי" לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר בראשית
פרשת נח

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)
תל-אביב תשס"ו - 2005

© כל הזכויות שמורות למרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובא (חלב) המבקש לצטט מהספר

רשאי לעשות כן, בתנאי שיציין את שם הספר, ואת שם המוסד שהוציאו לאור:

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם צובא (חלב)

וַיְחִי יִרְדְּ שְׁתֵּים וּשְׁשִׁים
 שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־
 חֲנֹךְ: וַיְחִי יִרְדְּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
 אֶת־חֲנֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה
 וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי כָל־
 יָמֵי יִרְדְּ שְׁתֵּים וּשְׁשִׁים שָׁנָה
 וְתִשְׁעַ מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמָת:
 וַיְחִי חֲנֹךְ חֲמֵשׁ וּשְׁשִׁים
 שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־מֶתוּשֶׁלַח:
 וַיִּתְּהֶלֶךְ חֲנֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים
 אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מֶתוּשֶׁלַח
 שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
 וּבָנוֹת: וַיְחִי כָל־יָמֵי חֲנֹךְ
 חֲמֵשׁ וּשְׁשִׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ
 מֵאוֹת שָׁנָה: וַיִּתְּהֶלֶךְ חֲנֹךְ
 אֶת־הָאֱלֹהִים וַאֲיָנָו כִּי־לָקַח
 אֹתוֹ אֱלֹהִים:
 וַיְחִי מֶתוּשֶׁלַח שִׁבְעַ
 וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה
 וַיֹּלֶד אֶת־לֶמֶךְ: וַיְחִי מֶתוּשֶׁלַח
 אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתֵּים
 וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת
 שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי
 כָל־יָמֵי מֶתוּשֶׁלַח תִּשְׁעַ
 וּשְׁשִׁים שָׁנָה וְתִשְׁעַ מֵאוֹת
 שָׁנָה וַיָּמָת:
 וַיְחִי לֶמֶךְ שְׁתֵּים
 וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה וַיֹּלֶד
 בֶּן: וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר
 זֶה יִנְחֵמֵנו מִמַּעַשְׁנוֹ וּמִעַצְבוֹן

וַיְחִי מִן־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרִצָּה
 יְהוָה: וַיְחִי לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
 אֶת־נֹחַ חֲמֵשׁ וּתְשַׁעִים שָׁנָה
 וּחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים
 וּבָנוֹת: וַיְחִי כָל־יָמֵי לֶמֶךְ שִׁבְעַ
 וּשְׁבַעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת
 שָׁנָה וַיָּמָת:
 וַיְחִי נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה וַיֹּלֶד נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם
 וְאֶת־יֹפֶת: וַיְחִי כִי־הִחֵל הָאָרֶץ
 לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ וּבָנוֹת
 יֹלְדוּ לָהֶם: וַיֵּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים
 אֶת־בָּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה
 וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר
 בָּחָרוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יִדּוֹן
 רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשֶׁגֶם הוּא
 בָּשָׂר וְהָיוּ יָמֵי מָאָה וָעֶשְׂרִים
 שָׁנָה: הַנִּפְלִיִּם הָיוּ בָאָרֶץ
 בַּיָּמִים הָהֵם וּגַם אַחֲרֵי־כֵן
 אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־
 בָּנוֹת הָאָדָם וַיִּלְדוּ לָהֶם הֵמָּה
 הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אָנְשֵׁי
 הַשָּׁם:
 וַיֵּרָא יְהוָה כִּי רָבָה רַעַת הָאָדָם
 בָּאָרֶץ וְכָל־יֶעֶר מִחֻשְׁבֹּת לִבּוֹ
 רָק רָע כָּל־הַיּוֹם: וַיִּנָּחֵם יְהוָה
 כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ
 וַיִּתְּעַצַּב אֶל־לִבּוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה
 אֲמַחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־

בְּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ
 מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ
 וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם כִּי נִחְמַתִּי כִּי
 עָשִׂיתִם: וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי
 יְהוָה:
 אֱלֹהִים תִּלְדֶּת נֹחַ נָח אִישׁ
 צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ אֶת־
 הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ: וַיֹּלֶד נֹחַ
 שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם
 וְאֶת־יֹפֶת: וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי
 הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ חָמָס:
 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה
 נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר
 אֶת־דְּרָכָהּ עַל־הָאָרֶץ:
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ
 כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי־מִלְאָה
 הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנֵּנִי
 מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ: עֲשֵׂה לְךָ
 תֵּבַת עֲצֵי־גִפְרִית קִנִּים תַּעֲשֶׂה
 אֶת־הַתֵּבָה וּכְפַרְתָּ אֹתָהּ מִבֵּית
 וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר: זֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה
 אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אֹרֶךְ
 הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ
 וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ: צֹהַר
 תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה
 תְּכַלְנָה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה
 בַּצֵּדָה תִּשֶׂה תַּחְתִּים שְׁנַיִם
 וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: וְאֲנִי הִנֵּנִי
 מְבִיא אֶת־הַמָּבּוּל מִיַּם עַל־

ותסעין סניה ומת: 18. ויחי - ועאש ירד מייה ותנן וסתין סניה וכלאף אלא חנוך: 19. ויחי - ועאש ירד בעד תכילפו אלא חנוך תמן מית סניה וכלף בנן ובנת: 20. ויחי - וכאנו סול איאם ירד תיסע מייה ותנן וסתין סניה ומת: 21. ויחי - ועאש חנוך כמסה וסתין סניה וכלאף אל מתושלח: 22. ויתהלך - ותמצא חנוך קידם אלרב בעד תכילפו אלא מתושלח תלת מית סניה וכלף בנן ובנאת: 23. ויחי - וכאן סול איאם חנוך תלת מיה וכמסה וסתין סניה: 24. ויתהלך - ותמצא חנוך קידם אלרב ולסו אין אבר אלו אלרב: 25. ויחי - ועאש מתושלח מיה וסבעה ותמנן וכלף אלא למך: 26. ויחי - ועאש מתושלח בעד תכילפו אלא למך סבע מיה ותנן ותמנן סניה וכלף בנן ובנאת: 27. ויחי - וכאנו סול איאם מתושלח תיסע מייה ותסעה וסתין סניה ומת: 28. ויחי - ועאש למך [מייה] ותנן ותמנן סניה וכלאף איבין: 29. ויקרא - וסמא אלא סמו נוח קאילא הארא יסלינא מן צנעייתנא ומן כראר ידינא מן אלארץ אלדי לענהא אלה: 30. ויחי - ועאש למך בעד תכילפו אלא נוח כמס מייה וכמסה ותסעין סניה וכלף בנן ובנת: 31. ויחי - וכאן סול איאם למך סבע מייה וסבעה וסבעין סניה ומת: 32. ויחי - וכאן נוח בן כמס מיאית סניה וכלף נוח אלא סם אלא חם ואלא יפת:

1

1. ויחי - וכאן אין בידי אלאנסאן ליכתור עלא וגה אלארץ ובנאת אנוולדו ליהוק: 2. ויראו - וגורו בנן אכאביר אלא בנאת אלאנסאן אין חסנאת והינן ואכדו ליהוק נסוחא מן גמיע אלדי אסתכדו: 3. ויאמר - וקאל ה' למ יתבת גיל מכתוי הרא קירמי ליל דהר מטאן אלי הוואה לחם

ח

22. ויתהלך - ויתהלך חנוך לפני האלהים. וחסה לו ב: ואתמצא חנוך מי מעית אלרב - ויתהלך חנוך במשמעת האלהים. וסניהם בעקבות תיא: בודלתא דח: 28. וסעצבן - וסעצב. ב: וסין תעב - סנין. ראה לעיל 17.

1

2. בני האלהים - הנחלים. וכן פסק א: וכן ב: בעקבות תיא (ברבניא). וראה רש"י. חם השמים והשפטים. 3. לא ידון וגו' - לא יזון דוד (חמר) מביש זה לפני לעולם. כפני שהא בשר וסעסיו רעים וכו'. ב: חתם חתום

וענעתהון בומיה וכאנו איאמו מייה ועשרין סניה: 4. הנפילים - אלגכברא כאנו פיל ארץ פיל איאם הימה ואיצא בעד ראלך אלדי ינו בנן אכאביר אלא בנאת אלאנסאן ויזולדו ליהוק הימא סניעין אלדי מן אלדהר ארגאל ציט: 5. וירא - ונצר ה' אין כתריית רדאוית אלאנסאן פיל ארץ וגמיע סניד חסבאת קלכו פקס ראדי סול אלנהאר: 6. וינחם - ורגיע ה' פי קולו אין כלק אלא אלאנסאן פיל ארץ ותכוד פי קלכו: 7. ויאמר - וקאל ה' אמחי אלא אלאנסאן אלדי כלקת מן עלא וגה אלארץ מן אנסאן חיתא בהימיה חיתא דביב וחיתא סיר אלסמא אין רגיעית פי קולי אין צגיעתהוק: 8. ונוח וגיד תאץ פי חצרות ה': 9. אלה - הדולי תוליד נוח נוח רגול צליח כאמיל כאן פי נח אנאלו פי טאעית אלרב מיתמצי נוח: 10. ויולד - ובלף נוח תלת בנן אלא סם אלא חם ואלא יפת: 11. ותשחת - ונתלפית אלארץ קדם אלרב ותמלית אלארץ צילים: 12. וירא - ונצר אלרב אלא אלארץ והוודא נתלפית אין תלף גמיע כסארי אלא סריקו עלא אלארץ: 13. ויאמר - וקאל אלרב לנוח חיד גמיע כסארי אינא קירמי אין אתמלית אלארץ צילים מן קדמהוק והוודאני מתליפהון מע אלארץ: 14. עשה - צנאע לך ספיניה כסאב בקץ סבקת תצנע אלא ספיניה ותזפית ליהא מן גווא ומן ברא פיל ויפית: 15. וזה - והארא אלדי תצנע ליהא תלת מיאית צראע סול צפיניה כמסין צראע ערצהא ותלתין צראע עילוהא: 16. צהר - צווייה תצנע ליצפיניה ואלא צראע תכמלהא מן פוק ובאב צפיניה פי גנבהא תגעל תחתנין תנין ותלתין תיגענהא: 17. ואני - ואנא הוודאני מגיב אלא סופאן אלמא עלא אלארץ ליתליף גמיע כסארי

הימה, אך כהמסך בנינו לתרומנו. שתרנו מילולית. חרוב וגרם. מילולית עמית ליהוק מייה תעשרין סנה אינאן יתוב - ארכה נחתי לחם סאה תעשרים שנה אם ישובו. וסניהם בעקבות תיא ובעקבות רש"י: ער קץ שנים וארץ לחם אפי, ואם לא ישובו אביא עליהם סבל. 4. הנפילים - הציבורים. וכן ב: בעקבות תיא (נבריא). 6. וינחם - וחור ה' סדכרו. ב: חתום מילול: תידיים - והתחורם. וכן בפסק 7. 16. צהר - אור. וכן ב: צווייה - אורה או מוארת. וסניהם בעקבות תיא (נחור). ורש"י כחב: יא חלק ויא אבן סבת המאורה לחם (ב"ד).

הָאָרֶץ לַשָּׁחַת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־
 בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
 כ" כָּל־אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ: וְהִקְמַתִּי
 אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ וּבֵאתִי אֵל־
 הַתֶּבֶה אִתָּהּ וּבְנֵיהָ וְאִשְׁתָּךְ
 י" וְנִשְׁי־בְנֵיהָ אִתְּךָ: וּמִכָּל־הַחַי
 מִכָּל־בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא
 אֵל־הַתֶּבֶה לְהַחֲיָת אִתְּךָ זָכָר
 י" וּנְקֵבָה יְהִי: מִהָעוֹף לְמִינֵהוּ
 וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל־רֶמֶשׂ
 הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכָּל־
 כ" יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיָת: וְאַתָּה
 קַח־לָּךְ מִכָּל־מֵאֵכֶל אֲשֶׁר־
 יֹאכֵל וְאִסַּפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לָּךְ
 כ" וְלָהֶם לֶאֱכֹלָה: וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל
 אֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים כֵּן
 ז" עָשָׂה: וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בָּא־
 אִתָּהּ וְכָל־בֵּיתְךָ אֵל־הַתֶּבֶה כִּי־
 אִתְּךָ רְאוּתִי צְדִיק לִפְנֵי בְהוֹד
 ג הָיָה: מִכָּל־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
 תִּקַּח־לָּךְ שִׁבְעָה שִׁבְעָה אִישׁ
 וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא
 טְהוֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ:
 ז גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה
 שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיֵּית וְרַע
 י עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ: כִּי לַיּוֹמִים
 עוֹד שִׁבְעָה אֲנֹכִי מְמַטֵּד עַל־
 הָאָרֶץ אַרְבַּעַיִם יוֹם וְאַרְבַּעַיִם
 לַיְלָה וּמַחֲיִיתִי אֶת־כָּל־הַיָּקוֹם
 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ:

ה וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ
 י יְהוָה: וְנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
 וְהַמְּבּוּל הָיָה מִיַּם עַל־הָאָרֶץ:
 י וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנִשְׁי־
 בָנָיו אִתּוֹ אֵל־הַתֶּבֶה מִפְּנֵי מַי־
 ח הַמְּבּוּל: מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
 וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִינּוֹה
 טְהוֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכָל־אֲשֶׁר־
 ט רֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ: שְׁנַיִם שְׁנַיִם
 בָּאוּ אֵל־נֹחַ אֵל־הַתֶּבֶה זָכָר
 וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־
 י נֹחַ: וַיְהִי לִשְׁבַעַת הַיָּמִים וּמִי־
 ח הַמְּבּוּל הָיָה עַל־הָאָרֶץ: בִּשְׁנַת
 שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לַחַי־נֹחַ
 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בִשְׁבַעַת־עָשָׂר
 יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ
 כָּל־מַעֲוֵנֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת
 י" הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ: וַיְהִי הַגֶּשֶׁם
 עַל־הָאָרֶץ אַרְבַּעַיִם יוֹם
 י" וְאַרְבַּעַיִם לַיְלָה: בַּעֲצֵם הַיּוֹם
 הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־יָחִס וּפֶתַח
 י" בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נִשְׁי־
 בָנָיו אִתָּם אֵל־הַתֶּבֶה: הָמָּה
 וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה
 לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֶמֶשׂ
 עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף
 לְמִינֵהוּ כָּל־צֶפֶד כָּל־כְּנָף:
 י" וַיָּבֹאוּ אֵל־נֹחַ אֵל־הַתֶּבֶה שְׁנַיִם
 שְׁנַיִם מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ
 ט" רוּחַ חַיִּים: וְהִבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה

מִכָּל־בָּשָׂר כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 אֱתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ:
 ח וַיְהִי הַמְּבּוּל אַרְבַּעַיִם יוֹם עַל־
 הָאָרֶץ וַיָּרֻבוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ
 אֶת־הַתֶּבֶה וְתָרַם מֵעַל הָאָרֶץ:
 י" וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיָּרֻבוּ מְאֹד עַל־
 הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתֶּבֶה עַל־פְּנֵי
 ט הַמַּיִם: וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד
 עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָל־הַהָרִים
 הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־
 כ הַשָּׁמַיִם: חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה
 מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ
 כ" הַהָרִים: וַיָּגֹעַ כָּל־בָּשָׂר |
 הָרֶמֶשׂ עַל־הָאָרֶץ בַּעֲוֹף
 וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשְּׂרָץ
 הַשְּׂרָץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל־הָאָדָם:
 כ" כָּל־אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים
 בָּאֲפִיו מִכָּל־אֲשֶׁר בַּחֲרָבָה מֵתוּ:
 כ" וַיָּמָח אֶת־כָּל־הַיָּקוֹם | אֲשֶׁר |
 עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ מֵאָדָם עַד־
 בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף
 הַשָּׁמַיִם וַיָּמָחוּ מִן־הָאָרֶץ
 וַיִּשְׁאַר אֶךְ־נֹחַ וְאִשְׁתּוֹ אִתּוֹ
 ט בַּתֶּבֶה: וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־
 הָאָרֶץ חֲמֵשִׁים וּמֵאֹת יוֹם:
 ח" וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־כָּל־
 ח הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־
 אִתּוֹ בַּתֶּבֶה וַיַּעֲבֵד אֱלֹהִים
 רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכַּח הַמַּיִם:
 ג וַיַּסְכֵּרוּ מַעֲוֵנֹת תְּהוֹם וְאַרְבַּת

תאני פי סבתעסד יום לל סהר פי יום האדא אנשקו גמיע
 אעיק גימיר כביר וסוואק אלסמא אנפתחו: 12. ויהי -
 וצאר אלמטר עלא אלארץ ארבעין יום וארבעין ליליה:
 13. בעצם - פי עצמיית אליום האדא איגא נוח ושם וחס
 ויפת כנץ נוח וזונית נוח ותלאת נסוואן בנינו מעהון אלא
 צפיניה: 14. המה - וגמיע וחסיה לצניפה וגמיע בהימיה
 לצניפה וגמיע רביב ראביב עלא אלארץ לצניפו וגמיע סיר
 לצניפו גמיע סיר צחיב גיניח: 15. ויבאו - ואיגו אלא נוח
 אלא צפיניה תנץ תנץ מן גמיע בשאר אלדי פי רוח חייא:
 16. וחבאים - ואלגאק דכר ואנתיה מן גמיע בשאר איגו
 כאלדי ווצא אלו אלרב וגלק ה' עאנה: 17. ויהי - וכאן
 אלסופאן ארבעין יום עלא אלארץ וכיתרו אלמא ורפעו
 אלא אלצפיניה ועליית מן עלא אלארץ: 18. ויגברו -
 וקויו אלמא וכתרו גרא עלא אלארץ ומציית צפיניה עלא
 וגה אלמא: 19. וחמים - ואלמא קויו גרא גרא עלא
 אלארץ ותגסו גמיע אלאנכל אלעליץ אלדי תחת גמיע
 סמא: 20. חמש - כמסתעסד צרע מן פוק קויו אלמא
 ותגסו אלאנכל: 21. ויגוע - ותזופא גמיע בשאר ראביב
 עלא אלארץ פיל סיר ופיל בהימיה ופיל וחסיה ופי גמיע
 רביב ראביב עלא אלארץ וגמיע אלאנסאן: 22. כל -
 גמיע אלדי נסמית רוח חייא פי אינפו מן גמיע אלדי פיל
 נסאף מאתו: 23. וימח - ומחא אלא גמיע אלכליקא
 אלדי עלא וגה אלארץ מן אנסאן וחיתא בהימיה חיתא
 רביב וחיתא סיר אלסמא ונמחו מן אלארץ ותבקא פקט נוח
 ואלדי מעו פיל צפיניה: 24. ויגברו - וקויו אלמא עלא
 אלארץ מייה וכמסין יום:

1. ויזכור - ודכר אלרב אלא נוח ואלא גמיע אלוחסיה
 ואלא גמיע בהימיה אלדי מעו פיל ספיניה ופוות אלרב
 הווא עלא אלארץ והדיו אלמא: 2. ויסברו - ונסדו אעיון

אלדי פי רוח חייא מן תחת אלסמא גמיע אלדי פיל ארץ
 יתוופא: 18. והקמתי - ואתבית אלא אחרי מעאך ותיגי
 אלא צפיניה אנתא ובניך חונתך ונסוואן בנינאך מעאך:
 19. ומכל - ומן גמיע אלעאיש מן גמיע בשאר תנץ
 מן גמיע תגיב אלא צפיניה לתעאיש מעך דכר ואנתיה
 יכוננו: 20. מהעוף - מן סיר לצניפו ומן בהימיה לצניפא
 מן גמיע רביב אלארץ לצניפו תנץ מן גמיע יגו אליך
 לתעישון: 21. ואתח - ואנתה כוד לך מן גמיע מאכול
 אלדי יתאכל ותגמע אליך ויכח לך וליהק לל אכל:
 22. ויעש - וציניע נוח כי גמיע אלדי ווצא אלו אלרב
 כידא ציניע:

ז

1. ויאמר - וקאל אלה לנוח רכול אנתא וגמיע אהל ביתך
 אלא אלצפיניה אין אלך נצרת צאליח לקידמי פי גיל הדא:
 2. מכל - מן גמיע בהימיה סכייה תאכוד לך סבעה סבעה
 רגול וזוגתו ומן אלבהימיה אלדי לס דכיה היא תנץ רגול
 וזוגתו: 3. גם - איצא מן סיר אלסמא סבעה סבעה דכר
 ואנתיה לתעאייס נסל עלא וגה גמיע אלארץ: 4. כי - אין
 לל אייאם עד סבעה אנא ממסיר עלא אלארץ ארבעין יום
 וארבעין ליליה ואמחי אלא גמיע אלכליקא אלדי צניעית
 מן עלא וגה אלארץ: 5. ויעש - וציניע נוח כי גמיע אלדי
 ווצהו אלה: 6. נח - ונוח איבין סית מיאית סניה
 ואלסופאן כאן מא עלא אלארץ: 7. ויבא - ואיגא נוח
 ובנינו וזוגתו ונסוואן בנינו מעו אלא צפיניה מן קדאם
 מאית סופאן: 8. מן אלבהימיה דכיה ומן אלבהימיה
 אלדי ליסא דכיה ומן סיר וגמיע אלדי ראביב עלא
 אלארץ: 9. שנים - תנץ תנץ איגו אלא נוח אלא ספיניה
 דכר ואנתיה כאלדי ווצא אלרב אלא נוח: 10. ויהי - וכאן
 לסבע תייאם וסאיית סופאן כאנו עלא אלארץ:
 11. בשנת - פי סנת סית מיאית סניה לחיאת נוח פי סהר

ז

1. חתמה - אלצפינית, וכן בפסוקים 16, 17, 18, 23. לעומת זאת, בפרק
 ז א. 16, אלצפינית, חילופי צ'ם סגורים בלוג הערביהודי השלבי.
 לעתים כמה חמילה עם אל אלתעריף (היא הדקדוק) ולעתים בלעדיה.
 ראה במבוא. 2. המעורה - מכיה, אך בהמשך: דכיה = ב: דכיה, ככתיב

הנחך בכל מקום. 8. מכל - אלסופאן, וכן בהמשך. גם ב: תרגם כך,
 וסגידים כתרנס וסגיד. 11. וארבת - וסוואק. ב: וסקאת - צורת רבים
 אצורת של חמילה סאקת, וכן להלן ח. 2. 17. וישאו - ורפעו. ב: וחסלו.
 שני פעלים ערביים נדמים.

השמים ויכלא הגשם מן-
 השמים: וישבו המים מעל
 הארץ הלוך ושוב וחסרו
 המים מקצה חמשים ומאת
 יום: ותנח התבה בחדש
 השביעי בשבעה-עשר יום
 לחדש על הרי אררט: והמים
 היו הלוך וחסרו עד החדש
 העשירי בעשירי באחר לחדש
 נראו ראשי ההרים: והי מקץ
 ארבעים יום ופתח נח את-
 חלון התבה אשר עשה:
 וישלח את-הערב ויצא וצא
 ושוב עד-יבשת המים מעל
 הארץ: וישלח את-היונה
 מאתו לראות הקלו המים
 מעל פני הארמה: ולא מצאה
 היונה מנוח לכף-רגלה ותשב
 אליו אל-התבה כי-מים על-
 פני כל-הארץ וישלח ידו
 ויקחה ויבא אתה אליו אל-
 התבה: ויחל עוד שבעת ימים
 אחרים ויסף שלח את-היונה
 מן-התבה: ותבא אליו היונה
 לעת ערב והנה עלה-זית טרף
 בפיה וידע נח כי-קלו המים
 מעל הארץ: ויחל עוד שבעת
 ימים אחרים וישלח את-
 היונה ולא יספה שוב-אליו
 עוד: והי באחת ושיש-מאות

שנה בראשון באחר לחדש
 חרבו המים מעל הארץ ויסר
 נח את-מכסה התבה וירא
 והנה חרבו פני הארמה:
 ובחדש השני בשבעה ועשרים
 יום לחדש יבשה הארץ:
 וידבר אל-הים אל-נח
 לאמר: צא מן-התבה אתה
 ואשתך ובניך ונשי-בניך אתך:
 כל-החיה אשר-אתך מכל-
 בשר בעוף ובבהמה ובכל-
 הדמש הדמש על-הארץ
 הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו
 ורבו על-הארץ: ויצא-נח
 ובניו ואשתו ונשי-בניו אתו:
 כל-החיה כל-הדמש וכל-
 העוף כל הדמש על-הארץ
 למשפחתיהם וצאו מן-
 התבה: ויבן נח מזבח ליהוה
 ויקח מכל הבהמה הטהרה
 ומכל העוף הטהור ויעל עלת
 במזבח: וירח יהוה את-ריח
 הניחח ויאמר יהוה אל-לבו
 לא-אסף לקלל עוד את-
 הארמה בעבור האדם כי יצר
 לב האדם רע מנעריו ולא-
 אסף עוד להכות את-כל-חי
 באשר עשיתי: עוד כל-ימי
 הארץ זרע וקציר וקר וחם
 וקיץ וחרף ויום ולילה לא

יִשְׁבְּתוּ: ויברך אל-הים את-נח
 ואת-בניו ויאמר להם פרו
 ורבו ומלאו את-הארץ:
 ומוראכם וחתכם יהיה על
 כל-חית הארץ ועל כל-עוף
 השמים בכל אשר תרמש
 הארמה ובכל-דגי הים בידכם
 נתנו: כל-דמש אשר הוא-חי
 לכם יהיה לאכלה כדק עשב
 נתתי לכם את-כל: אך-בשר
 בנפשו דמו לא תאכלו: ואך
 את-דמכם לנפשותיכם אדרש
 מיד כל-חיה אדרשנו ומיד
 האדם מיד איש אחיו אדרש
 את-נפש האדם: שפך דם
 האדם באדם דמו ישפך כי
 בעלם אל-הים עשה את-
 האדם: ואתם פרו ורבו
 שרצו בארץ ורבו-בה:
 ויאמר אל-הים אל-נח
 ואל-בניו אתו לאמר: ואני
 הנני מקים את-בריתי אתכם
 ואת-זרעכם אחריכם: ואת
 כל-נפש החיה אשר אתכם
 בעוף בבהמה ובכל-חית
 הארץ אתכם מכל יצאי התבה
 לכל חית הארץ: והקמתי את-
 בריתי אתכם ולא-יכרת כל-
 בשר עוד ממי המבול ולא-
 יהיה עוד מבול לשחת הארץ:

אלוהים גמיע רביב וגמיע אלטיר גמיע דאביב עלא
אלארץ לאסוויפהון כרגו מן אלצפיניה: 20. ויבן - ובנא
נוח מדבכ קידאם אלה ואבד מן גמיע לבהימיה דבייה ומן
גמיע סיר ריבי וצעד אצעד פיל מדבכ: 21. וידח -
וקיביל אלה אלא קרבנו ביל רצא וקאל אלה פי באלו לם
אעוויץ ליאסתיים עאר אלא אלארץ פי סבאב אלאנסאן אין
מגיד קלב אלאנסאן ראדי מן זגרו ולם אעוויץ עאר
ליאצורב אלא גמיע עאיש כאלדי צניעית: 22. עד גמיע
אייאם אלארץ ודע וחציר וברד וחאר ועיף ושיתיה ונהאר
וליל לם יבטאלה

ט

1. ויברך - וברך אלרב אלא נוח ואלא בנינו וקאל ליהון
נמו וכתרו ומאלו אלא אלארץ: 2. ומוראבם - וכוסכון
ופועכון יכון עלא גמיע וחשית אלארץ ועלא גמיע סיר
אלסמא פי גמיע אלדי תידבי אלארץ ופי גמיע סמכית
אלכתר פי ידיכון יכונו מסלאמין: 3. כל - גמיע דבב
אלדי הוא עאיש ליכון יכון לל אכל כי לצרית אלעישיב
געלת ליכון אלא גמיע: 4. אך - סקט בשארי פי נפסו דמו
לם תאכלו: 5. ואך - ופקס אלא דמכון לאאינפיסכון
אלתימיס מן יד גמיע וחשיה אלתימיסו ומן יד אלאנסאן מן
יד רגול אבו אלתימיס אלא נפס אלאנסאן: 6. שפך -
סאפך דם אלאנסאן פיל אנסאן דמו ינסיפך אין פי צורית
אלרב כלק אלא אלאנסאן: 7. ואתם - ואינתו נמו וכתרו
דכו פיל ארץ וכתרו פידא: 8. ויאמר - וקאל אלרב אלא
נוח ואלא בנינו מעו קאיילא: 9. ואני - ואנא הוודאני
מתאבית אלא אחדי מעכון ומע נסלכון תבעכון: 10. ואת
- ואלא גמיע נפס וחשיה אלדי מעכון פיל סיר פיל
בהימיה ופי גמיע וחשית אלארץ מעכון מן גמיע כרגין
ספיניה לגמיע וחשית אלארץ: 11. וחקימתי - ואתבית
אלא אחדי מעכון ולם ינקיטיע גמיע בשארי עאר מן

אלגימיר וסווק אלסמא וגמנע אלמטר מן אלסמא:
3. וישבו - וריגעו אלמא מן עלא אלארץ מצי ורגוע וניקסו
אלמא מן חיד מייה וכמסין יום: 4. ותנח - ונחטית
אלספיניה פי שהר אלסאביע פי סבתעסר יום לל שהר
עלא גביל אררט: 5. והמים - ואלמא כאנו מאצי ונקס
חיתא סאהיר אלעאשיר פי עשרה פי ואחד לישחר
אתביאנו דוך אלאגבל: 6. ויהי - וכאן מן חיד ארבעין יום
ופתח נוח אלא טאקית צפיניה אלדי צניע: 7. וישלח -
ובעת אלא אלקאק וכרג כרוג ורגוע חיתא יבאס אלמא מן
עלא אלארץ: 8. וישלח - ובעת אלא אלחממיה מן ענתו
לינצור אנכאן כאפו אלמא מן עלא וגה אלארץ: 9. ולא -
ולם וגרית אלחמאמיה ריאחא לקדם ריגלהא ורגעית אליה
אלא אלצפיניה אין מא עלא וגה אלארץ ומאר ידו ואבדהא
וגאב ליהא אליה אלא צפיניה: 10. ויחל - וצסבר עאר
סבע אייאם אבראנין ועוויץ בעת אלא אלחמאמיה מן
צפיניה: 11. ותבא - ואיגית אליה אלחמאמיה לזוקת
אלעישא הוודא ורקית ותון כספיה פי תמהא ועידיך נוח
אין כאפו אלמא מן עלא אלארץ: 12. ויחל - וצסבר עאר
סבע אייאם אבראנין ובעת אלא אלחמאמיה ולם עוודית
ליתירגע אליה עאר: 13. ויהי - וכאן פי ואחד וסית
מיאית סניה פי ניסאן פי ואחד לישחר ניספו אלמא מן
עלא אלארץ וזוול נוח אלא גסא צפיניה ונצור הוודא ניספו
וגה אלארץ: 14. ובחדש - ופי שהר אלתאני פי סבעה
ועטרין יום לישחר יכסית אלארץ: 15. וידבר - וכלם
אלרב אלא נוח קאיילא: 16. צא - כריג מן אלספיניה
אנתא וזוגתך ובניך ונסוואן בניך מעך: 17. כל - גמיע
אלוהיה אלדי מעך מן גמיע בשארי פי סיר ופיל בהימיה
ופי גמיע רביב דאביב עלא אלארץ כריג מעך וידכו פיל
ארץ וינמו ויכתרו עלא אלארץ: 18. ויצא - וכרג נוח
ובנינו וזוגתו ונסוואן בנינו מעו: 19. כל - גמיע

ח

7. הערב - אלקאק, וכן 3: קק. ככל הנראה מילה ארמית, שכן מצאנו
"קאקא" בתלמוד בשם ענף, ובתרגומים הארמיים תרגמו את "קאקא" וייקרא
ט 18: דברים יד 17: קאקא וראה ערך השלם. ערך "קק" לחיזן על השם
"קקא" בתרגום "קאקא" בתרגומים הארמיים, כולל התרגום הארמי
הסומריני, ראה מלשיר 1981, עמ' 167-168. אולם הקרוב ביותר לתרגום
זה מצאתי במילון ארמי-עברי בלדג יהודי זאנו, שבו "קאק" הוא עורב שחור
(קאק, קאקים, קאקי, ראה שילה, כרך ב, עמ' 626, יש לציין שבאכדית qaq
הוא מין ציפור, ראה CAD, כרך Q, עמ' 124-125. ככל הנראה בלדגים
הערביים הוא ייחודית ללדג הערבי המרי (ראה ברתלמי 1936, עמ' 489).

8. מאמר - מן ענתו = 3: מן ענף, כנדרש. 11. מרף - חמף, בעקבות
רש"י: מרף - חמף. 13. בראשון - בניסן, וכן 3, וראה רש"י: לרא הוא
תשרי, ולדכי ידעשע הוא ניסן (ראה יב), על פי: "החדש הזה לכם ראש
חדשים וראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב 2). 20. מנבח לך -
מנבח לפני ה'. 21. וידח תר - וקיבל אלהים את קרבנו ברצון, כח"א:
וקבל ה' ברעוא ית קרבניה, וכן רס"ג אסף - אעוויץ = אעויד, חלופי ח'צ
סציים בלדג העברי.

ט

9. פרימי - אחדי, וכן ברמסן ככל מקום = אחדי = עהדי.

י ויאמר אלהים זאת אות-
הברית אשר-אני נתן ביני
וביניכם ובין כל-נפש חיה
י אשר אתכם לדדת עולם: את-
קשתי נתתי בענן והיתה לאות
יד ברית ביני ובין הארץ: והיה
בענני ענן על-הארץ ונראתה
טו הקשת בענן: וזכרתי את-
בריתי אשר ביני וביניכם ובין
כל-נפש חיה בכל-בשר ולא-
יהיה עוד המים למבול לשחת
טז כל-בשר: והיתה הקשת בענן
וראיתיה לזכר ברית עולם
בין אלהים ובין כל-נפש חיה
בכל-בשר אשר על-הארץ:
יז ויאמר אלהים אל-נח זאת
אות-הברית אשר הקמתי ביני
ובין כל-בשר אשר על-הארץ:

יח ויהיו בני-נח היצאים מן-
התבה שם וחם ויפת וחם הוא
יט אבי כנען: שלשה אלה בני-נח
כ ומאלה נפצה כל-הארץ: ויחל
נח איש הארמה ויטע פרס:
כא וישת מן-היין וישכר ויתגל
כב בתוך אהלה: וירא חם אבי
כנען את ערות אביו ויגד
כג לשני-אחיו בחוץ: ויקח שם
ויפת את-השמלה וישומו על-
שכם שניהם וילכו אחרנית

ויכסו את ערות אביהם
ופניהם אחרנית וערות אביהם
ס לא ראו: ויקץ נח מיינו וידע
את אשר-עשה לו בנו הקטן:
סו ויאמר ארור כנען עבד עבדים
ס יהיה לאחיו: ויאמר ברוך
יהוה אלהי שם ויהי כנען עבד
ס למו: יפת אלהים ליפת וישכן
באהלי-שם ויהי כנען עבד
סו למו: ויחיו-נח אחר המבול
שלש מאות שנה וחמשים
כט שנה: ויהיו כל-ימי-נח תשע
מאות שנה וחמשים שנה
וימת:

יא ואלה תולדת בני-נח שם חם
ויפת ויאלדו להם בנים אחר
כ המבול: בני יפת גמר ומגוג
ומדי ויון ותבל ומשך ותירס:
ג ובני גמר אשכנז וריפת
ד ותגרמה: ובני יון אלישה
ה ותרשיש פתים ודדנים: מאלה
נפרדו איי הגוים בארצתם
איש ללשט למשפחתם
ו בגויהם: ובני חם כוש ומצרים
י ופוט וכנען: ובני כוש סבא
וחוילה וסבתה ורעמה
יב וסבתכא ובני רעמה שבא
יג ודרן: וכוש ילד את-נמרד הוא
ס החל להיות גבר בארץ: הוא

היה גבר-ציד לפני יהוה על-
כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני
י יהוה: ותהי ראשית ממלכתו
בכל וארץ ואכר וכלנה בארץ
יא שנער: מן-הארץ ההוא יצא
אשור ויבן את-נינוה ואת-
י רחבת עיר ואת-כלח: ואת-
רסן בין נינוה ובין כלח הוא
י העיר הגדלה: ומצרים ילד
את-לודים ואת-ענמים ואת-
יד להבים ואת-נפתחים: ואת-
פתרסים ואת-כסלחים אשר
יצאו משם פלשתים ואת-
כפתרים:

טז וכנען ילד את-צידן
טז בכרז ואת-חת: ואת-היבוסי
ואת-האמרי ואת הגרגשי:
יז ואת-החוי ואת-הערקי ואת-
יח הסיני: ואת-הארורי ואת-
הצמרי ואת-החמתי ואחר
יט נפצו משפחות הכנעני: ויהי
גבול הכנעני מצידן באכה
גררה עד-עזה באכה סדמה
ועמרה וארמה ועבים
כ עד-לשע: אלה בני-חם
למשפחתם ללשנתם
בארצתם בגויהם:
כא ולשם ילד גס-הוא
אבי כל-בני-עבר אחי יפת
כג הגרול: בני שם עילם ואשור

1. ואלה - והדולי תוליד בנך נוח שם חם ויפת ונוולאדו
ליהון בנך בעד אלטופאן: 2. בני - בנך יפת גומר ומגוג
ומדי ריח ותובל ומשך ותירס: 3. ובני - ובנך גומר אשכנז
ורפת ותוגרמה: 4. ובני - ובנך יון אלישה ותרישיס
כתים ודודנים: 5. מאלה - מן הדולי אנפרקו גואייר
אלשיעוב פי ארצהון דגול ללגוזתו לאטווייפהון פי
סעובהון: 6. ובני - ובנך תם כוש ומצרים ופוט וכנען:
7. ובני - ובנך כוש סבא וחילה וסבתה ורעמה וסבתכא
ובני רעמה שבא ודן: 8. וכוש כלף אל נמרד הוא בידי
ליכון סג'ע פיל ארץ: 9. הוא כאן סג'ע ציד קדאם אלה
עלא דאליך ינקאל מיתיל נמרוד צג'ע ציד קדאם אלה:
10. ותהי - וכאנית אוולית צלסינתו בכל וארץ ואכר
וכל[נ]ה פי ארץ בגראד: 11. מן דאליך אלארץ כרג מוציל
ובגא אלא נינוה ואלא וצעת אלקרייה ואלא כלח:
12. ואת - ואלא רסן בן נינוה ובין כלח היא אלקריה
אלעציסיה: 13. ומצרים כלף אלא לודים ואלא ענמים
ואלא להבים ואלא נפתחים: 14. ואת - ואלא פתריס
ואלא כסלחים אלדי כרגו מן תם פלסחים ואלא כפתרים:
15. וכנען כלף אלא ציד בכרו ואלא תת: 16. ואת -
ואלא אליבוסי ואלא אלאמרי ואלא אלגרנסי: 17. ואת -
ואלא אלדודי ואלא אלערקי ואלא אלסיני: 18. ואת -
ואלא אלארודי ואלא אלצמרי ואלא אלחמתי וכער
תבראדו אסוזיף אלכנעני: 19. ויהי - וכאן תיכים
אלכנעני מצידן ואציל גררה חיתא עזה וואציל סדומה
ועמורה ואדמה רעבים חיתא לשע: 20. אלה - הדולי בנך
חם לאטווייפהון ללגוזתהון פי ארציהון פי סעובהון:
21. ולשם אנוולד איצא הוא אבו גמיע בנך עבר אכו יפת
אלעצים: 22. בני - בנך שם עילם ואשור וארפכשד ולוד
וארם: 23. ובני - ובנך ארם עוז וחול וגתר ומס:

מאיית אלטופאן ולם יכון עאר סופאן ליתליף אלארץ:
12. ויאמר - וקאל אלרב האדי איה אחד אלדי אנא עאטי
בני ובנכון ובין גמיע נפס וחסיה אלדי מעכון לאג'יל דהר:
13. את - אלא קוצי געלת פיל גומאם ותכון לאיה אחד
בני ובין אלארץ: 14. והיה - ויכון פי גמאמי גמאם עלא
אלארץ ותתבייאן אלקוץ פיל גמאם: 15. וזכרתי -
ואדכור אלא אחדי אלדי בני ובנכון ובין גמיע נפס וחסיה
פי גמיע בטארי ולם יכון עאר מא ליסופאן ליתליף גמיע
בטארי: 16. והיתה - ותכון אלקוץ פי גמאם ואנצירהא
ליאדכור אחד דהר בן אלרב ובין גמיע נפס וחסיה פי גמיע
בטארי אלא עלא אלארץ: 17. ויאמר - וקאל אלרב אלא
נוח האדי איה אחד אלדי תכאת בני ובין גמיע בטארי
אלדי עלא אלארץ:
18. ויהי - וכאנו בנך נוח אלכרגין מן אלעפיניה שם חם
ויפת וחם הוא אבו כנען: 19. שלשה - תלתיה הדולי בנך
נוח ומן הדולי (תבדדית) אתבדרו גמיע אלארץ: 20. ויחל
- ובידי נוח רגול פליה אלארץ ונצב כרם: 21. וישת -
ושדיב מן אלכמר וסיכיר ותכסף פי רצט כימתו: 22. וירא
- ונצד חם אבו כנען אלא צוית אבו וכבאר לתנן אכוותו
פיל זקאק: 23. ויקח - ואכר שם ויפת אלא אלחוב
וגעלו עלא כיתף תנינהון ומציו מנצרך לוורא וגסו
אלא צוית אכוהון ווגהון מנצרך לוורא וסוית אכוהון
לם נצרו: 24. וייקץ - ופק נוח מן כמרז ועיריף אלא אלדי
ציניע לו בנו זגיר: 25. ויאמר - וקאל מלעון כנען עבד
פאליח יכון לאכוותו: 26. ויאמר - וקאל בראך אלה
אילאה שם ויכון כנען עבד פאליח ליהון: 27. יפת - יחסן
אלרב ליפת ויסכון פי כיאם שם ויכון כנען עבד ליהון:
28. ויהי - ועש נוח בעד אלטופאן תלת מייה וכמסין
סניה: 29. ויהי - וכאן טול איאם נוח תיסע מייה וכמסין
סניה ומאת:

13. קשתי - קצי - קסי, חילופי ס'צ סצויים בלחג תולכי. ראה במבוא.
20. ויסע - ונצב, וכן לעיל ב' 8. הפועל הוא ארסי וראה טיקלף 1990, עמ'
358, נמצא במקומות האלה בח"א ובתרגום הגאונים, והוא ייחודי ללחג
הערבי המדי בויקה לעצים. וראה גם ברתלמי 1935, עמ' 829. 23. וילכו
אחרנית - וילכו מביטים אחרנית, וכן ופניהם אחרנית - ופניהם מביטים
אחרנית. 26. עבד עבדים - עבד עובד אדמה יהיה לאהה. 27. יפת -
יחסן, נזר כשורש יפה ותרגם בפועל שתרגם רס"ג יחסן. בתרגם כשורש
פתיה הארסי במשמעות ירחיב, בעקבות ח"א וראה רס"ג שתרגם יפת
- ירחיב. אלסיסאני תרגם כתרוממו ורס"ג אף את השם יפת: יחסן אלה
לחסן, והעיר בביתר על ח"א תרגם ירחיב יפת ודף 11-12, וראב"ע סיקר
את תרגום של רס"ג והעדיף את התרגום הארסי: ופירש יפת מן יפה, ולא
פירש יפת, רק הוא כמד ירחיב, ובלשון ארסי כמדו וכו' (קאפה כשך

ביקרתו של הראב"ע שכאן על השם יפת זה 192, ולא כן הוזכר. ביקרתו
של הראב"ע היא על הפועל שכפסוקו "יפת", ראה קאפה 1984, עמ' כו.
הע' 46.

המתרגם מעתיק את כל השמות כצורתם העברית, להוציא שגער -
בגראד, אשר - מציל, רתבת עיר - וצעת אלקרייה, וכן תרגם ב, להבדיל
מרג"ג שתרגם את רוב השמות וזיהה אותם עם שמות מתקופת וקדם לכן.
וראה דין ספרים בשמות אצל קאפה 1984, עמ' לא-לז. וראה אכישור
1991, עמ' 191-192.

9. נכר - פניע, ובחמסך הפסוק צניע, חילופי ס'צ סצויים בלחג תולכי.
ראה במבוא.

כו וארפכשד וילד וארם: ובני
 ארם עוז וחול וגתר ומש:
 כז וארפכשד ילד את-שלח
 כח ושלח ילד את-עבר: ולעבר
 ילד שני בנים שם האחד פלג
 כי בימיו נפלגה הארץ ושם
 ס אחיו יקטן: ויקטן ילד את-
 אלמודד ואת-שלף ואת-
 כז חצרמות ואת-ירח: ואת-
 הדורם ואת-אוזל ואת-דקלה:
 כח ואת-עובל ואת-אבימאל
 כט ואת-שבא: ואת-אופר ואת-
 חוילה ואת-יובב כל-אלה בני
 ל יקטן: ויהי מושבם ממשא
 לא באכה ספרה הר הקדם: אלה
 בני-שם למשפחתם ללשנתם
 לב בארצתם לגויהם: אלה
 משפחת בני-נח לתולדתם
 בגויהם ומאלה נפרדו הגוים
 בארץ אחר המבול:
 יא^{שביע} ויהי כל-הארץ שפה אחת
 ב ודברים אחדים: ויהי בנסעם
 מקדם וימצאו בקעה בארץ
 ג שנער וישבו שם: ויאמרו איש
 אל-דעהו הבה נלבנה לבנים
 ונשרפה לשרפה ותהי להם
 הלבנה לאבן והחמר היה להם
 ו לחמר: ויאמרו הבה נבנה-
 לו עיר ומגדל וראשו בשמים

ונעשה-לנו שם פן-נפוץ על-
 ה פני כל-הארץ: וירד יהוה
 לדאת את-העיר ואת-המגדל
 ו אשר בנו בני הארם: ויאמר
 יהוה הן עם אחד ושפה אחת
 לכלם וזה החלם לעשות ועתה
 לא-יבצר מהם כל אשר יזמו
 לעשות: הבה נרדה ונבלה שם
 שפתם אשר לא ישמעו איש
 ח שפת רעהו: ויפץ יהוה אתם
 משם על-פני כל-הארץ
 ט ויחוללו לבנת העיר: על-כן
 קרא שמה בבל כי-שם בבל
 יהוה שפת כל-הארץ ומשם
 הפיצם יהוה על-פני כל-
 הארץ:
 י אלה תולדת שם שם בן-מאת
 שנה וילד את-ארפכשד
 יא שנתים אחר המבול: ויחי-שם
 אחרי הולידו את-ארפכשד
 חמש מאות שנה וילד בנים
 ובנות:
 יב וארפכשד חי חמש
 ושלשים שנה וילד את-
 יג שלח: ויחי ארפכשד אחרי
 הולידו את-שלח שלש שנים
 וארבע מאות שנה וילד בנים
 ובנות:
 יד ושלח חי שלשים שנה

ט וילד את-עבר: ויחי-שלח
 אחרי הולידו את-עבר שלש
 שנים וארבע מאות שנה וילד
 בנים ובנות:
 טז ויחי-עבר ארבע
 ושלשים שנה וילד את-פלג:
 יז ויחי-עבר אחרי הולידו את-
 פלג שלשים שנה וארבע
 מאות שנה וילד בנים ובנות:
 יח ויחי-פלג שלשים שנה
 יט וילד את-רעו: ויחי-פלג
 אחרי הולידו את-רעו תשע
 שנים ומאתים שנה וילד בנים
 ובנות:
 כ ויחי רעו שתים ושלשים
 כא שנה וילד את-שרוג: ויחי רעו
 אחרי הולידו את-שרוג שבע
 שנים ומאתים שנה וילד בנים
 ובנות:
 כב ויחי שרוג שלשים שנה
 כג וילד את-נחור: ויחי שרוג
 אחרי הולידו את-נחור
 מאתים שנה וילד בנים
 ובנות:
 כד ויחי נחור תשע ועשרים
 כה שנה וילד את-תרח: ויחי
 נחור אחרי הולידו את-תרח
 תשע-עשרה שנה ומאת שנה
 וילד בנים ובנות:
 ס ויחי-תרח שבעים שנה

רפיקו: 8. ויפץ - וכרר אלה ליהון מן תם עלא וגה גמיע
אלארץ ומנעו ליבנו אלקריה: 9. על - עלא דאליך סמא
איססה בכל אין תם כרבת אלה לגווית גמיע אלארץ ומן
תם ברהון אלה עלא וגה גמיע אלארץ:

10. אלה - הדולי תווליד שם שם איבין מיאית סניה וכלף
אלא ארפכסד סנתין בעד טופאן: 11. ויחי - ועאש שם
בעד תכילפו אלא ארפכסד כמס מית סניה וכלף בנין
ובנת: 12. וארפכסד עאש כמסה ותלתין סאניה וכלף
אלא שלח: 13. ויחי - ועאש ארפכסד בעד תכילפו אלא
שלח ארבע מיה ותלת סנן וכלף בנין ובנת: 14. ושלח
עאש תלתין סניה וכלף אלא עבר: 15. ויחי - ועאש שלח
בעד תכילפו אלא עבר ארבע מייה ותלת סנן וכלף בנין
ובנאת: 16. ויחי - ועאש עבר ארבעה ותלתין סניה וכלף
אלא פלג: 17. ויחי - ועאש עבר בעד תכילפו אלא פלג
ארבע מייה ותלתין סניה וכלף בנין ובנאת: 18. ויחי -
ועאש פלג תלתין סניה וכלף אלא רעו: 19. ויחי - ועאש
פלג בעד תכילפו אלא רעו מיתין ותסע סנן וכלף בנין
ובנאת: 20. ויחי - ועאש רעו תנן ותלתין סניה וכלאף
אלא שרונ: 21. ויחי - ועאש רעו בעד תכילפו אלא שרונ
מיתין וסבע סנן וכלף בנין ובנאת: 22. ויחי - ועאש שרונ
תלתין סניה וכלף אלא נחור: 23. ויחי - ועאש שרונ בעד
תכילפו אלא נחור מיתין סניה וכלף בנין ובנאת: 24. ויחי
- ועאש נחור תסעה ועשרין סניה וכלף אלא תרח:
25. ויחי - ועאש נחור בעד תכילפו אלא תרח מייה
וסתעשר סניה וכלף בנין ובנאת: 26. ויחי - ועאש תרח
סבעין סניה וכלף אלא אברם אלא נחור ואלא חרן:

24. וארפכסד כלף אלא שלח ושלח כלף אלא עבר:
25. ולעבר אנוולד תנן בנין איסים אלואחיד פלג אין פי
אייאמו אנקסמית אלארץ ואיסיס אבו יקטן: 26. ויקטן -
כלף אלא אלמודד ואלא שלף ואלא חצרמות ואלא ירח:
27. זאת - ואילא הדורס ואלא אוול ואלא דקלה:
28. זאת - ואלא עובל ואלא אבימאל ואלא שבא:
29. זאת - ואלא אופיר ואלא חוילה ואלא יובב גמיע
הדולי בנין יקטן: 30. ויחי - וכאן מגלסהון ממסא ואציל
ספרה גבל אלשרק: 31. אלה - הדולי בנין שם
לאטווייהון ללגוויתיהון פי ארציהון לסייעובהון: 32. אלה
- הדולי אטווייף בנין נוח לתולדהון פי סיעובהון ומן
הדולי אנפרקו אלטייעוב פיל ארץ בעד טופאן:

יא

1. ויחי - וכאן גמיע אלארץ לגוויה וחריה ולקט ואחיד:
2. ויחי - וכאן פי תריחלהון מן אלשרק ווגרו פסחה פי
ארץ בגדאד וגלסו תם: 3. ויאמרו - וקאלו דגול אלא
רפיקו תעו תא נלבין ליבין ונחריק לל תריקא וצאריח ליהון
אלליבניה לל חגר ואלסין צאר ליהון לל תליס:
4. ויאמרו - וקאלו תעו תא ניבני לינא קרייה ובידיג וראסו
ואציל לנאחו אלסמא וניצנע לינא ציס לילא נתבראר עלא
וגה גמיע אלארץ: 5. וירד - ותגלא אלה לינעור אלא
אלקריה ואלא אלביריג אלדי באנו בנין אלאנסאן:
6. ויאמר - וקאל ה' הוודא קום ואחיד ולגוויה וחריה
לכילהון והאדא באריהון ליצנעו והלאן לם ימתייע מינהון
גמיע אלדי חסאבו ליצנעו: 7. הבה - תעו תא נתגלא
ונכרביס תם לג[ווי]יתיהון אלדי לם יפהמו דגול לגווית

בעקבות תיאור ובעקבות תרגום רס"ג: ראמה ידאני אלסמא, שם - ציט -
סניסין. פריחה שיער שיסוד המילה בסודית, ראה פריחה 1947, עמ' 162.
8. ויחי - והתגלה בעקבות תיאור (האנגלי), וכן בפסק 7 בתרגומנו, אך פ
תרגם סילולית. 7. ישמעאל - יצחק, וכן ב.

יא

1. ויבירי - ולקט: ויבירי. לקט - לא נמצא בערבית המפורזת, אלא
בלחנים ערביים, במיוחד בלחן המור. ראה דוי 11, עמ' 543; כרתלמי
1935, עמ' 761. 2. שער - בגדאד, כמו לעיל 10. לעומת זאת, בפרק יד
1 לא תרגם, ראה בכבוא. 4. וראשו בשמים - וראשו מניע עד לשמים.

וילד את אברם את נחור
 ואת הרן: ואלה תולדות תרח
 תרח הוליד את אברם את
 נחור ואת הרן והרן הוליד
 את לוט: וימת הרן על פני
 תרח אביו בארץ מולדתו
 באור כשדים: ויקח אברם
 ונחור להם נשים שם אשת
 אברם שרי ושם אשת נחור
 מלכה בת הרן אבי מלכה
 ואבי יסכה: ותהי שרי עקרה
 אין לה ולד: ויקח תרח את
 אברם בנו ואת לוט בן הרן
 בן בנו ואת שרי כלתו אשת
 אברם בנו ויצאו אתם מאור
 כשדים ללכת ארצה כנען
 ויבאו עד חרן וישבו שם:
 והיו ימי תרח חמש שנים
 ומאתים שנה וימת תרח
 בחרן:

ויאמר יהוה אל אברם לך לך
 מארצה וממולדתך ומבית
 אביך אל הארץ אשר אראך:
 ואעשה לגי גדול ואברכה
 ואגדלה שמך והיה ברכה:
 ואברכה מברכה ומקללה
 אאו ונברכו בך כל משפחת
 האדמה: וילך אברם כאשר
 דבר אליו יהוה וילך אתו לוט

ואברם בן חמש שנים ושבעים
 שנה בצאתו מחרן: ויקח
 אברם את שרי אשתו ואת
 לוט בן אחיו ואת כל דכושם
 אשר רכשו ואת הנפש אשר
 עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה
 כנען ויבאו ארצה כנען: ויעבר
 אברם בארץ עד מקום שכם
 עד אלון מורה והכנעני אז
 בארץ: וירא יהוה אל אברם
 ויאמר לזרעה אתן את הארץ
 הזאת ויבן שם מזבח ליהוה
 הנראה אליו: ויעתק משם
 ההרה מקדש לבית אל ויט
 אהלה בית אל מיס והעי
 מקדש ויבן שם מזבח ליהוה
 ויקרא בשם יהוה: ויסע אברם
 הלך ונסוע הנגבה:

והי רעב בארץ וירד אברם
 מצרימה לגור שם כי כבד
 הרעב בארץ: והי כאשר
 הקריב לבוא מצרימה ויאמר
 אל שרי אשתו הנה נא ידעתי
 כי אשה יפת מראה את: והיה
 כי יראו אתך המצרים ואמרו
 אשתו זאת והרגו אתי ואתך
 יחיו: אמרי נא אחתי את
 למען יטב לי בעבורך וחיתה
 נפשי בגללה: והי כבוא אברם

מצרימה ויראו המצרים את
 האשה כי יפה הוא מאד:
 ויראו אתה שרי פרעה ויהללו
 אתה אל פרעה ותקח האשה
 בית פרעה: ולאברם היטיב
 בעבורה והי לו צאן ובקר
 וחמרים ועבדים ושפחת
 ואתנת וגמלים: וינגע יהוה
 את פרעה נגעים גדלים ואת
 ביתו על דבר שרי אשת
 אברם: ויקרא פרעה לאברם
 ויאמר מה זאת עשית לי למה
 לא הגדת לי כי אשתך הוא:
 למה אמרת אחתי הוא ואקח
 אתה לי לאשה ועתה הנה
 אשתך קח וילך: ויצו עליו
 פרעה אנשים וישלחו אתו
 ואת אשתו ואת כל אשר
 וגא לו: ויעל אברם מצרים הוא
 ואשתו וכל אשר לו ולוט
 עמו הנגבה: ואברם כבד מאד
 במקנה בכסף ובזהב: וילך
 למסעיו מנגב ועד בית אל
 עד המקום אשר היה שם
 אהלה בתחלה בין בית אל
 ובין העי: אל מקום המזבח
 אשר עשה שם בראשנה
 ויקרא שם אברם בשם יהוה:
 וגם ללוט ההלך את אברם
 והי צאן ובקר ואהלים: ולא

10. ויהי - וצאר גוע פיל ארץ ונויל אברם למצר ליסכון תם אין תיקיל אלגוע פיל ארץ: 11. ויהי - וכאן כאלדי קריב ליני למצר וקאל אלא שרי זוגתו הוודא הלאן עדיפית אין אמרא חסנית אלמנצר אינתי: 12. והיה - ויבון אין ינצרו ליכי אלמצריין ויקולו זוגתו הארי ויקתלו אלי וליכי יעאייסו: 13. אמרי - קולי הלאן איכתי אינתי לאגל יחסן לי פי סבביך ותעיש נפסי פי גגירתיך: 14. ויהי - וכאן כימני אברם למצר ונצרו אלמצריין אלא אלמרה אין חסניה היא גרא: 15. ויראו - ונצרו ליהא ריסא פרעון וסכרו ליהא אלא פרעון ותאכרית אלמרה בית פרעון: 16. ולאברם - ולאברם אתחסאן פי סבבהא וצאד לו גנאם ובקר וחמיר ועאביד ואנוואר ואתנת וגמיל: 17. וינגע - ובלא אלה אלא פרעון בלוואת עימין ואלא אהל ביתו עלא סכאב שרי זוגית אברם: 18. ויקרא - ונרא פרעון לאברם וקאל איש הארי סניעית לי אליש לס כברת לי אין זוגתך היא: 19. למה - אליש קילית איכתי היא ואבוד ליהא לי לל אמרא והלאן הוודא זוגתך כוד ומצי: 20. ויצו - וצא עליה פרעון ארגל וודעו אלו ואלא זוגתו ואלא גמיע אלדי לו:

יג

1. ויעל - וסיליע אברם מן מצר הוא זוגתו וגמיע אלדי לו ולוט מעו לל קבליה: 2. ואברם תיקיל גרא פיל בוס פיל פיצא ופיל דהב: 3. וילך - ומיצי למרחלו מן אלקבליה ודיתא בית אל דיתא אלמכאן אלדי כאן תם כיסחו פיל בדורה בין בית אל ובין העי: 4. אל - אלא מכאן אלמדכח אלדי ציניע תם פיל אוולאניה ועלא תם אברם פי איסים אלה: 5. וגם - ואיצא ללוט אלמאצי מע אברם צאר גנאם ובקר וכימאס: 6. ולא - ולם חמלית ליהק אלארץ ליגלסו גמיעא אין כאן כיסכון כתיר ולם

27. ואלה - והדולי תולדות < תרח תרח כלף אלא אברם אלא נחור ואלא הרן והרן כלף אלא לוט: 28. וימת - וימת הרן עלא חיתא תרח אבו פי ארץ מוולדתו פי מרג ליחקול: 29. ויקח - <ואכד> אברם ונחור ליהון נסוואן איסים זוגית אברם שרי ואיסיס זוגית נחור מלכה בינית הרן אבו מלכה ואבו יסכה: 30. ותהי - וכאנית שרי עקרה לים ליהא ולאר: 31. ויקח - ואכד תרח אלא אברם בנו ואלא לוט איבין הרן איבין בנו ואלא שרי כנתו זוגית אברם בנו וכרגו מעהון מן מרג ליחקול לימצו ארץ כנען ואיגו חיתא חרן וגלסו תם: 32. ויהי - וכאנו אימאם תרח מיתין וכמס סגן ומת תרח פי חרן:

יד

1. ויאמר - וקאל די אילא אברם מצי לך מן ארצך ומן מוולדתך ומן <בית> אבון אלא אלארץ אלדי אראוויך: 2. ואעשך - ואצנעך לסיעוב עזים ואברכך ואכאביד ציטך ותכון בראכיה: 3. ואברכה - ואברך מברכינך ומסתמינך אלען ויתברכו פיד גמיע אטוואיך אלארץ: 4. וילך - ומיצי אברם כאלדי כלאם אליה אלה ומיצי מעו לוט ואברם איבין כמסה וסבעץ סניה פי כרוג מן חרן: 5. ויקח - ואכד אברם אלא שרי זוגתו ואלא לוט איבין אבו ואלא גמיע כיסבון אלדי כיסבו ואלא אלנפס אלדי צינעו פי חרן וכרגו לימצו ארץ כנען ואיגו ארץ כנען: 6. ויעבר - ופת אברם פיל ארץ חיתא מכאן סכס חיתא מרג מורה ואלכנעני חין פיל ארץ: 7. וירא - ותגלא אלה אלא אברם וקאל לנסלך אעטי אלא אלארץ הארי ובנא תם מדבח קידם אלה אלמיתגאלי אליה: 8. ויעתק - ונתקל מן תם ליגבל מן שרק לבית אל ומד כימתו בית אל מן אלגרב והעי מן אלשרק ובנא תם מדבח קידם אלה ועלא פי איסים אלה: 9. ויסע - ורחיל אברם מצי ורחיל לל קבליה:

27. תולדות - לא תרגם: 28. באור כשרים - תרגם את השם: כאן וכמסוק 31. מן 7 כמס <עמק השדים> להלן יד 3. לעומת זאת ב תרגם רק את המרכיב הראשון: עמק כשרים. תרגם <איר> כעמק בא כנראה בעקבות מנהג בן פרוק המזכיר אצל רש"י ומנהג פירש אור - כקנה. וכן תרגם אלכסנאני: בקעת אלכסנאנין. לעומת זאת תרגם באור דכנראה, וכנראה בעקבותיו רש"י פי אתון אלכסנאנין. 29. ויקח - תרגם מלה זו חסר: 30. ואכד.

יז

6. אלון מורה - עמק מורה. וכן 3, בעקבות תיא ופירוש. רש"י מרג, וכן אלכסנאני 7. וירא - והתגלה. בעקבות תיא וואתגליה. וכן בהמשך הפסוק. מזהב - מזהב לפני ה'. בעקבות תיא, וכן במסוק הבא. הנראה - והתגלה. 8. ויקרא - והתפלל. בעקבות תיא, וכן להלן יג 4. 18. עשית - סניעית - צניעית. לחילופי סג, ראה במבוא.

מרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)
תל-אביב תשס"ו - 2005